

שביל ישראל

מקטע מס' 2 | מהר לים- ממרומי פסגות הגליל לים הגליל | משך ימי הליכה מומלצים: 4 | 55 ק"מ

חלוקה לימי הליכה ודרגת קושי:

את מקטע זה של השביל, ניתן למעשה לחלק גם מבחינת אורך, גם מבחינת דרגת קושי, ובעיקר ג"ג ונושאת לשני חלקים: היומיים הראשונים עוקבים אחרי מהלכו של נחל עמוד, ויובלו הראשי הלא הוא נחל מירון, מנקודת התחלתו בדופן המזרחית של הר מירון, ועד כמעט שפכו אל הכנרת. היומיים הבאים "מלווים" קטע קטן מחופה המערבי של הכנרת, ועולים משם אל הרמות הבזלתיות של הגליל התחתון המזרחי. לאורכו, של מסלול זה, נכיר את פרק ההתיישבות היהודית בעת החדשה באזור זה, שהיה "ערש" ההתיישבות הציונית באזור בעת החדשה.

יום א'	יום ב'	יום ג'	יום ד'
נק' יציאה חניון הר מירון	חניון נחל מירון [על כביש 866 בין ק"מ 41-42]	כביש 8077 [ק"מ 3' מס']	במושב מוצפה [מצפון לכניסה לטבריה עילית]
נק' סיום חניון נחל מירון [על כביש 866 בין ק"מ 41-42]	כביש 8077 [ק"מ 3' מס']	במושב מוצפה [מצפון לכניסה לטבריה עילית]	אתר ירדנית [כביש הכניסה לקבוצת כנרת]
מס' ק"מ 8 ק"מ	19 ק"מ	16 ק"מ	12 ק"מ
להליכה			
דרגת קושי קלה / בינונית	בינונית	קלה +	קלה
נק' קושי עלייה לעין זבד	חלקו המרכזי של המסלול ארוך וכולל מס' עליות חדות	העלייה למצוק הארבל	
מפת ס"ש 2	מפת ס"ש מס' 2	מפת ס"ש מס' 2	מפת ס"ש מס' 2 + 3
צבע ומס' סמ"ש	סמ"ש שביל ישראל לכל אורכו, וסמ"ש שחור 2317+3010	סמ"ש שביל ישראל לכל אורכו. העלייה בארבל בסמ"ש אדום 3111	סמ"ש שביל ישראל לכל אורכו,
נק' לינה בסיום מסלול	חניון נחל מירון / מושב מירון	בשטח ליד מערת העמוד / חוקוק / לבנים	ליד המושבה מוצפה בסמוך לאתר ירדנית / חוף בית ירח / כנרת / דגניה
נק' למילוי מים	חניון שביל פיסגה וחניון נחל מירון	חניון נחל מירון, עין יקים	במושב מגדל, גל"א ארבל, כפר ח'טים, במושב מוצפה ירדנית
שירותים מסודרים	חניון שביל פיסגה וחניון נחל מירון	חניון נחל מירון	במושב מגדל, גל"א ארבל, כפר ח'טים, במושב מוצפה אתר ירדנית
הערות	ההליכה בנחל עמוד מעין תינה ועד בריכות שכו' כרונה בתשלום	ההליכה בגן הלאומי ארבל כרונה בתשלום	
נק' עניין הסמוכות לשביל [*בתשלום]	ביקור באתר קבר רשב"י / בי"כ העתיק מירון	צפת, בית הקברות של צפת, מצפור צ'רה* [תצפית סיפון נחל עמוד – בתיאום]	טבריה, חצר כנרת* ובית הקברות כנרת* בית גורדון בדגניה*

לאחר צעידה קלה, נחלוף ליד המושבה מגדל שהוקמה שחוזה חקלאית בתחילת המאה שעברה, וקרוייה על שם היישוב הקדום מגדלה הנמצא כיום מזרחית לנו ולכביש 90. באתר זה נמצאו שרידי יישוב יהודי מתק' בית שני ואפילו מבנה בית כנסת, מהבודדים שנמצאו מתק' זו, ובו אבן מסותת עם מנורות שבעת קנים. יישוב זה חשוב גם במסורת הנוצרית בשל מסורת למגוריה של מרים המגדלית. מכאן נפנה, נעבור ליד הכפר הבדווי ואדי חמאם [הארובה / היונים], ונעפיל על מצוק הסלע התלול. בדופן המצוק חצובות מערות ששמשו מסתור במרידות של יהודי הכפר ארבל בתק' הבית השני, ולפני כ-300 שנים גם נבנה כמצודת שלטון ע"י השליט הדרוזי פאח'ר א-דין. השכר לעלייה התלולה תהיה התצפית המרהיבה מלמעלה אל עבר כל בקעת כנרת. מכאן ההמשך בסמוך ליישוב כפר חיטים, מראשוני יישובי חומה ומגדל, ובסיום נגיע למושבה מצפה שגם היא ייצוג למושבות העלייה השנייה באזור.

ביום הרביעי נלך רוב המסלול בדרך נוף הצופה לכנרת. שמה של הכנרת נובע כנראה מכלי נגינה קדום שקול רחש גלי הכנרת הזכיר לדורים באזור את קול נעימתו. הכנרת שמשה בכל שנות התיישבות האדם באזור כמקור חיות ופרנסה, הן מהדייג בה, והן מגידולים חקלאיים בשטחים הפוריים סביבה. הדרך בה אנו חולפים עוברת בטבריה עילית. עיר חשובה שהוקמה בתחילת המאה ה-1 לסה"נ ע"י אנטיפס בנו של הורדוס לכבודו של הקיסר טיבריוס. הדרך עוברת בשטח יער שווייץ. חלקת יער שתחילת נטיעתה בתק' המנדאט הבריטי, והמשכה ע"י קק"ל לאחר הקמת המדינה. מאזור פוריה, נעשה את דרכנו מטה, נעבור דרך המושבה כנרת, ובקציה חוות כנרת, בה ניתן לבקר ולהכיר את סיפור התיישבותם של חלוצי העלייה השנייה. כהשלמה לסיפור חייהם, חובה לבקר בבית הקברות שמעבר לכביש. בית קברות שפורסם בעיקר בשל "דקל שפל צמרת" [שקד לפני כשנתיים בסופה] המונצח בשירה של רחל, אחת החברות המפורסמות מחוות ההכשרה. משם, בשביל קצר, שיחבר אותנו לסיפורם של יהודי תימן שגרו ועבדו כאן, נסיים בכניסה לאתר ירדנית. אתר זה הנו אתר תיירותי נוצרי, שנבנה כחלופה נוחה לטבילת מאמינים נוצריים בירדן במקום האתר המקורי הנמצא מזרחית ליריחו.

את **היום הראשון** של הטיול נתחיל ב"שביל הפיסגה". שביל קסום העובר בתוך חורש ים תיכוני סבוך ומגוון במיני עצים ושיחים הצומחים בו, וביניהם, עצי אלון, אלה, אשחר ועוזרר, ושיחי אספרג, קיסוסית ולוטם. אני תטיילו בסתיו אולי תזכו לראות פריחת חלמוניות מרהיבה. לאורך השביל מס' נק' תצפית מרהיבות בעיקר לכיוון מזרח [למרחב הגליל המזרחי]: הר כנען וצפת, ערוץ נחל עמוד, הגולן והחרמון, ויישובי גבול לבנון משני צידיו. מכאן השביל יורד דרומה, לאורך קו פרשת המים של הרכס, חולף במקביל למס' "הוטות" [בורות קארסטיים עמוקים]. לאורך השביל טרסות ובהן חלקות חקלאיות, חלקן עתיקות וחלקן חדשות. רובן שייכות לדרוזים, בעיקר לאלו הגרים בכפר בית ג'אן. שני ק"מ האחרונים עוברים בגיא קטן וירוק, עוברים בשני מעיינות [עין זבד ועין מירון] ומשם לחניון הלילה.

היום השני הנו היום הארוך ביותר [בק"מ, בשעות הליכה ובדרגת הקושי] במקטע טיול זה. נצעד כ-3 ק"מ באפיק הירוק והסבוך של נחל מירון, תוך כדי שכשוך במים הזורמים, וביקור במעיין עין יקים. מעט אח"כ נתחבר לערוצו המרכזי של נחל עמוד. נחל זה הנו הגדול ביותר בגליל הזורם מזרחה, ומנקז את כל המורדות המזרחיים של הרע מירון. בתחילת המסלול נעבור ליד שרידי בוסתנים, טחנות קמח ומבטשה. מרחב זה שימש כאזור תעשייתי חקלאי, במאה ה-16 לקהילת יהודי צפת, ובמאות 19-20 לערביי האזור. החקלאים השתמשו בכוח המים [בכמות ובגרוויטציה, לשם טחינת גרגרי חיטה, ובטישת צמר]. מכאן הנחל נעשה תלול יותר ויותר, בשל הצורך לרדת במרחק קצר מגובה של למעלה מ-1000 מ' מע"פ עד לחופה של הכנרת בגובה ממוצע של 200 מ' מתחת לפני הים. בסופו של המסלול נוכל לראות ולהבין מדוע הנחל נקרא בשמו – נחל עמוד – ע"ש עמוד אבן גדול שנותר מקיר אבן כתוצאה מתהליכי בלייה.

ביום השלישי נתחיל בצעידה דרומה. נחלוף מימיננו ליד פתחי שתי מערות גדולות. במערות אלו ובאחרות בסביבה, נתגלו ממצאים המעידים על פעילות אדם באזור מלפני מאות אלפי שנים. סביבת חיים כאן שילבה בין מקורות מים, צמחייה טבעית, בעלי חיים ומערות טבעיות היכולות לשמש מחסה לאדם. מכאן,

